

Nuuk, 21. juuli 2025

Uunga: Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermut Imminullu Pilersornermut
Naalackersuisoqarfik
Uunga nassiunneqarpoq: APN@nanoq.gl
Cc: jepa@nanoq.gl aamma thra@nanoq.gl

Tusarniaanermi akissut una pillugu: Inuussutissarsiutiginagu kapisilinniarneq aamma inuussutissarsiutigalugu kapisilinniarnermi nalunaaruteqartarneq pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat

Oceans North Kalaallit Nunaannit (ONKN) inuussutissarsiutiginagu kapisilinniarneq aamma inuussutissarsiutigalugu kapisilinniarnermi nalunaaruteqartarneq pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat pillugu tusarniaaneq misissorneqarpoq, Aalisarnermut Piniarnermullu Naalackersuisoqarfimmit ulloq 11. juuli 2025 nassiunneqartoq 21. juuli 2025-mut killilerlugu.

ONKN immap minguitsuunissaanut immamilu pisuussutit uumassusillit nungusaataangitsumik atorneqarnissaannik suliaqarpoq. Sinerissap qanittuani aalisarnermik piujuartinneqarsinnaasumik aqutsineq aqutigalugu najukkami inuiaqatigiit attatiinnarnissaat kissaatigaarput, taamaalilluni siunissami inuuniuteqarnerat qulakkeerneqassammat. Sinerissap qanittuani aalisarnerq eqqortumik aqutsinerup attanneqarsinnaasunngussavaa - avatangiisitigut, aningaasatigut kulturisitigut aamma inooqataanikkut. ONKN-imit tunngaviatigut innersuussutigineqarpoq, ilisimatusarnikkut siunnersuineq tamatigut malinneqassasoq, aalisarnermut nungusaataangitsumut pitsaasumullu siunnerfeqarmat.

Oqaaseqaatit nalinginnaasut

Nalunaarummut siunnersuutitut saqqummiunneqartumut tusarniaanermi akissuteqarnissamut periarfissaq ONKN-imit qujassutigineqarpoq.

ONKN-imit kapisilinniarnermut malittarisassat nutarterneqarnissaanut patajaallisarneqarnissaannullu suliniut ilalerneqarpoq, minnerunngitsumik aalisarnermut inatsit nutaaq aamma Issittumi kapisileqarnermi unammilligassat annertuut eqqarsaatigalugu.

Kapisilik (Atlaktikumi kapisilik) issittumi tamarmi annertuumik unammilligassaqarpoq. Nunarsuaq tamakkerlugu kapisileqarnera 2006-ip aamma 2020-p akornanni 23 %-imik appariarsimavoq, Norgemi aamma Sápmimi immap kissassusaa qaffasimanerani, imaani pissutsit allangorsimapput aamma aalisakkat nutaat takkussuuttut kapisillit qatigallit kapisilinnut aamma eqalunnut tatisitsinerulerput.

Nunatsinni Kapisilinni pissutsit immikkut ilungersunarput.

- Nunatsinni IUCN-ip kapisilik Kapisilinneersoq mianerisassatut allattorsimaffimmi "mianernartutut" kategorisererpa.

- Kisitsisit 2016-imeersut malillugit kuunni smoltinguuttartut 6.000-it missaanniipput, taamaallaallu ataasiakkaat 300-ut missaanniittut kuukkut majortarput suffiniarlutik.
- Ukiut 57-it ingerlaneranni kapisileqatigiit 52 %-ip missaanut appariarput, tamannalu pingaarnertut kangerlummi qassusersorluni aalisartarnermik kiisalu kuummi sunngiffimmi aalisarnermik pissuteqartinneqarput.

Tamatuma ersersippaa ukuninnga pisariaqartitsineq:

- Kapisillip immikkut ittumik sananeqaatitigut ilusilersugaanera mianernartuuneralu pillugu paasissutissanik siuarsaanissaq.
- Attassiinnarniarluni pilersaarutiniq aamma nakkutiginninnermik ineriartortitsineq, taakkununga ilanngullugu aqqissuussaasumik kisitsineq aamma smoltinguunnerinik uuttuineq.
- Silap allanngoriartorneranut naleqqussarnissamik aamma aalisarnermik aqutsinermi avatangiisitigut suliniutit sukumiinerusut suliarineqarnissaannik qulakkeerinnineq.
- Ass. kapisilinnik alliertortitsiffinnut uumatitsivinnik ammasunik pilersitsinermut naqitsinermik pinaveersaartitsineq. Uumatitsivinni kapisilinnik alliertortitsineq nunani assigiinngitsuni inerteqqutaatinneqarnissaannik eqqartuisoqaraluttuinnarpoq, tunillaassuuttoqarnissaa sananeqaatitigullu mingutsitsisoqartarnera pissutigalugu. ONKN-imit siunnersuutigineqarpoq, Naalakkersuisut massakkumiit kapisilinnik nujuartanik illersuiniarluni alliertortitsivinnik killiliisussamik imaluunniit inerteqquteqartussamik Nunatsinni alliertortitsivinnik ammasunik pilersitsisoqartinnagu inatsimmik eqqarsaatersuuteqaleriissasut.
- Taamaattumik ONKN-imit isumaqartoqarpoq, nalunaarut una alloriarnerusiq pingaarutilik, kisianni siunissami kapisilinnik illersuisinnaasunik aalajangersakkanik pinaveersaartitsinernik qulakkeerinnittunillu ilanngussisoqarnissaa aamma pisariaqartoq ilanngullugu kissaatigineqarpoq.

Kapisilik qatigalik pillugu

ONKN-imit nuannaarutigineqarpoq, Nunatsinni kapisillit qatigallit pisarineqartut nakkutigineqarnissaannik aallartitsisoqarnikummat, aamma innersuussutigineqarpoq Naalakkersuisut maannamiit kapisillit qatigallit nakkutigineqarnerunissaannik aallartitsissasut iliuusissanillu pilersaaruserlutik. Norgemit misilittakkat takutippaat, kapisillit taamaattut inangiigaluttuinnartartut aamma sumiiffimmi uumasooqatigiiaat ataqatiginnerannut ajoqutaasinnaasut, Atlantikumi kapisilinnut unammillersinnaasut aamma kuunni imaanilu uumasuni inuussutissat kaaviiarnerannut allannguisinnaasut.

Silap allanngoriartornera pillugu

ONKN-imit kaammattuutigineqarpoq, nalunaarut silap allanngoriartorneranut naleqqunnerusumik

malinnaaffiginnittoqassasoq, ass. suffisarfiit nillataarnerusut illersorniarlugit aamma uumaffiit kissassutsimut malussajasut sunnerneqannginnerunissaannut atatillugu.

Oqaaseqaatit innersuussutillu aalajangersimasut

§ 3 aamma § 7-8 (Akuersissut aamma nalunaaruteqartussaataaneq)

Oqaaseqaatit:

Akuersissuteqarnissaq pillugu piumasaqaateqarneq aamma nalunaaruteqartussaataanerup sukaterneqarnera ONKN-imit taparserneqarpoq. Taamaattoq maluginiarparput, digitaaliunngitsumik nalunaarusiortarnissap periarfissaatinneqartariaqartoq malinninnissaq qulakkeerniarlugu.

Innersuussut:

§ 7-imi imm. 2-mi aamma § 8-mi ilanngunneqassasoq:

“Nalunaarusiorneq noqqaaffigineqarnerup kingorna oqarasuaatikkut Nunatsinni Aalisarnermik Piniarmermillu Nakkutilliivimmut attaveqarnikkut pisinnaavoq, tamatuma kingorna pisat imaluunniit pisarinngisat nalunaarsorneqarsinnaapput.”

Tamatuma qulakkiissavaa, aalisartut internetimut attaveqanngitsut aamma pisussaaffimmik naammassinnissinnaanissaat.

§ 4 aamma 5 (Pisassiissutit aamma ulloq aallartiffik)

Oqaaseqaatit:

Ukiumoortumik pisassiissuteqarneq aamma ullup aallartiffeqarnera pillugu tunngavik ONKN-imit taparserneqarpoq. Kisianni aalisarpallaartoqarnissaa pinngitsoortinniarlugu inuussutissarsiutigalugu aalisartunuunngitsoq ullormut piniarnermut killiliinissaq ilanngupparput.

Innersuussut:

§ 4-imi imm. 4-atut aalajangersagaq nutaaq ikkunneqassasoq:

“Naalakkersuisut inummut ataatsimut ullormut kapisillit aalajangersimasumik amerlassusillit aalajangersassavaat, inuussutissarsiutigalugu aalisarnikkut pisarineqarsinnaasut.”

Tamanna ass. Norgemit aamma Canadamit ilisimaneqarpoq, pisassiissutillu aalisartunit amerlanngitsunit ingerlaannaq aalisapallanneqannginnissaat qulakkeerniarlugu iluaqutaasinnaavoq.

§ 12 (Kapisilinni kuuk)

Oqaaseqaatit:

Tamanna ONKN-imit kapitalittut pingaarutilittut isigineqarpoq. Kapisilinni kapisillit ikileriarput, aamma ukiumut kapisillit suffisartut hunnorujulikkeutaat amerlanngitsut uppernarsarneqarpoq.

Kapisillit kuuannut immikkut ittumik killilersuutit pillugit, tassunga ilanngullugu paavanit 1.000 meterip iluani qassusersornissap inerteqqutaanera aamma ataatsimik qissattaammik ataatsimik qarsorsalimmik atoqqusineq pillugu piumasaqaammut ONKN-imit tamakkiisumik tapersiisoqarpoq.

Innersuussut:

1. § 12 imm. 4 (pisanik avalatsitseqqittarneq) inerisaqqinneqassasoq

Uannga:

“Naalakkersuisut aalajangersinnaavaat, aalisarnerit tamarmik pisanik avalatsitseqqiffiusinnaanersut...”

Uunga:

“Naalakkersuisut aalajangersinnaavaat, aalisarnerit tamarmik piffissani unitsinneqarallarsinnaaneri imaluunniit aalisarnerit taamaallaat avalatsitseqqinnertut ingerlanneqassasut aalisakkanillu avalatsitseqqinneq nalunaarutigineqartussanngorlugu.”

2. § 12-imi imm. 9-p nutaap ikkunneqarnissaa:

“Naalakkersuisut pisanik avalatsitseqqittarnermi ilitsersuutit aamma isumaginninnerit pillugit malittarisassanik sukumiinerusunik aalajangersaasinnaapput, taakkununga ilanngullugu oqummersanik akimmiffeqanngitsunik atuineq aamma aalisakkat toqunissaat annikillisinniarlugu ingerlaannaq avalatsitseqqittarneq.”

3. ONKN-imit aamma innersuussutigineqarpoq, Kapisilinni kuummi qissattaammik qarsorsalimmik aalisarnermi ullormut inummut ataatsimut aalisakkat aalajangersimasut pisarineqarsinnaanissaannut killiliisoqassasoq.

§ 13 (Pineqaatissiinerit)

Oqaaseqaatit:

Pineqaatissiinissamut periarfissat naammaginatutut ONKN-imit isigineqarput.

Innersuussut:

Unioqqutitsisaqattaarnerit akiligassiissutigineqarnissaa imaluunniit utaqqiisaasumik ataavartumilluunniit akuersisummik arsaarinnissutigineqarnissaat pillugu paasissutissanik ilanngussisoqassasoq.

KAPISILINNIK ALLIARTORTITSIVINNIK UUMASUT AVATAANEERSUT PILLUGIT § NUTAAQ

Oqaaseqaatit:

Naak nunatsinni massakut kapisilinnik alliertortitsinissamut uumatitsivinnik ammasunik pilersitsisoqarnikuunngikkaluaq, nunalli amerlasuut uumasut nujuartat illersorniarlugit killilersuilereerput imaluunniit inerteqquteqalereerlutik.

Norgep avannaani aamma kapisillit qatigallit takkussuunnerat annertoq misigaat.

Innersuussut:

Paragrafi (§ 14-itut nutaatut) imatut oqaasertalik ilanngunneqassasoq:

“Naalakkersuisut kapisilinnut nujuartanut ajortumik kinguneqartitsisinnaanerit pinaveersaarniarlugit malittarisassanik sukumiisunik aalajangersaasinnaapput, taakkununga ilanngullugu kapisilinnik alliertortitsinissamut uumatitsivinnik ammasunik pilersitsi nermut inerteqquteqarnermik imaluunniit killilersuineramik kiisalu uumasunut takkussuuttunut soorlu kapisilinnik qatigalinnik nakkutilliinermik aamma akiuineramik.”

Tamanna sakkussaasinnaavoq siunissamut qulakkeerinnittoq, tukertitsivinnillu qinnuteqaateqartoqartinnagu ersarissumik oqariatuutaasinnaalluni.

Innersuussutit allat

ONKN-imit innersuussutigineqarpoq, nalunaarut aalisartunut innuttaasunullu siunnerfilimmik paasissutissiinermik ilaneqassasoq, kiisalu nalunaaruteqartariaatsip tamanit atorneqarsinnaanissaanik aamma aalisartunut utoqqaanernut nunaqarfinnullu digitaalikkut attaveqaatiluttunut teknikikkut anguneqarsinnaanissaat qulakkeerneqassasoq.

ONKN-imit innersuussutigineqarpoq, nalunaarummi ersarissarneqassasoq:

“Naalakkersuisut nalunaarutip atuutsilerneranut atatillugu inuussutissarsiutigalugu sunngiffimmilu aalisartunut siunnerfilimmik malittarisassat nutaat pillugit paasititsiniaassasut.”

Tamanna ikaarsaariarnermi aalajangersakkatut allanneqarsinnaavoq imaluunniit oqaaseqaatit kajumissaarummi ilanngunneqarsinnaalluni.

Kiisalu Naalakkersuisut piffissani aalisagakitsillugu aalisarnermik pisanik avalatsitsiinnarani matusilluinnarnissamut periarfissinneqassapput.

Pisanik avalatsitsisarnermi eqqortumik isumaginninneq pillugu ilitersuineq atuutsilerneqassasoq, kukkusumik isumaginnittoqartillugu aalisakkani avalatseqqinneqartuni toqusut amerlavallaalersinnaammata.

Kapisilinnik nalunaarsuiffimmi nalunaarsuineq pillugu innersuussutit:

ONKN-imit innersuussutigineqarpoq, kapisilinnik qatigalinnik pisaqarnermi kapisillit allattorsimaffiannut nalunaarutiginnittoqartarnissaa pillugu piumasaqaat ilanngunneqassasoq,

taamaalilluni oqartussat nunatsinni imaani kuunnilu kapisillit qatigallit siaruaassimanerannut siusissukkut paasissutissatigut tunngavissaqalissammata.

Piffissat tusarniaaffigineqartut aamma atuutsilertitsiartorfiusut naatsut pillugit

ONKN-imit maluginiarneqarpoq, piffissamit tusarniaanerp uuma naanerani nalunaarutip 1. aggusti 2025-mi atuutsilersinneqarnissaa sivikippallaartoq.

Tusarniaanermi akissutit tusaatissatut tiguneqaannanginnissaasa pingaaruteqassusii naqissuserusupparput, kisianni sulinerup ingerlaqqinnerani ilaatinneqassasut aamma oqaaseqaatit tiguneqartut nalunaarutip inaarutaasumik imaanut naleqqussarnissaannut piffissaliisoqassasoq.

Taamaattumik ONKN-imit neriuuteqartoqarpoq, sulinerup tusarniaanermi peqataasunut piviusumik isumaqarluartumillu ilaatinneqarnissaat qulakkiissagaa, taamaalilluni nalunaarut tusarniaanermi killigititap naanerata kingorna ingerlaannat allanngortinnagu atuutilersinneqaannassanngimmat, kisianni ilanngussat tiguneqartut ajornanngippat nalunaarutip inaarutaasumik oqaasertaani ersersinneqassasut.

ONKN-imit tusarniaanermi peqataasutut periarfissaqarnermut qujassuteqartoqarpoq oqaloqatigiinnerullu ingerlateqqinnissaanut qilanaartoqarluni.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga,

Jenseeraq Poulsen

Pisortaq, ONKN
e-mail: jenseeraq@oceansnorth.gl